

PRAVNI SAVETI

Vodič za
suživot, brak,
rastajanje, razvod i
registrovano partnerstvo

u saradnji sa

afz Autonomni
Centar za žene

Impressum:

Herausgabe und Verlag:
Magistrat Linz, Frauenbüro,
Altes Rathaus, Hauptplatz 1, 4041 Linz

Text und Urheberrechte: autonomes Frauenzentrum
Starhembergstraße 10/2, 4020 Linz

Gestaltung: Gertrude Plöchl

Druck: Personal und Zentrale Services

4. Auflage: 2016

Sve informacije u ovoj brošuri su namenjene samo kao vodič i nemaju garanciju! Za razjašnjavanje konkretnih pitanja preporučuje se pravno savetovanje.

Ove informacije ne zamenjuju licno pravno savetovanje. Kontaktirajte nas za besplatan i poverljiv informativni razgovor - od zena za zene - autonomni centar za zene 0732/602200

„Biro za žene u Lincu podržava žene na temu rastanka i razvoda i prosljeđuje ih kvalifikovanim partnerima. Konkretno, neizvesnost o pravnoj situaciji predstavlja veliki problem za mnoge žene. Novo izdanje brošure „Saveti o pravu. Orijentalni vodič za partnerstvo, brak, razdvajanje, razvod i registrovano partnerstvo „daje najnoviji pregled pravnih uslova za odnose i rastanke.“

Klaus Luger

Gradonačelnik grada Linca

„Podrška žena u teškim okolnostima je jedan od raznovrsnih zadataka biroa za žene. U slučaju rastanka ili razvoda, često nedostaju nadležne i upravljačke informacije, posebno u pogledu pravne osnove. Brošura je vodič i pruža vodič za trenutnu pravnu situaciju. Pored pravnih informacija, kontakt adrese i praktični saveti pomažu ženama da se dobro suoče sa ličnom situacijom.“

Mag.ª Eva Schobesberger

Savetnik žena

Drage čitateljke!

Ova brošura ima za cilj da obezbedi prvi vodič za orijentaciju u „pravnoj džungli“. Osnovne tačke koje se javljaju u vezi sa zajedničkim partnerstvom, brakom ili istopolnim (registrovanim) partnerstvom su ukratko napisane. Posebna pažnja posvećena je pravnim posledicama rastanka, razvoda i raspuštanja registrovanog partnerstva. Već u poslednjem izdanju 2013, obratili smo pažnju na inovacije uvedene Zakonom o roditeljstvu i pravima na osnovu prava za 2013 godinu. U ovom izdanju razmatramo izmenjenu sudsku praksu u oblastima starateljstva i zakona o kontaktima i istakli smo buduće promene kao rezultat reforme zakona o nasledstvu 2017.

NOVO: U posebnom poglavlju, brošura iz tačke 2 posvećena je „dobrovoljnom penzijskom delu“ između roditelja.

Raspon sadržaja bi trebalo da vam da priliku da se upoznate sa temom braka i porodičnih prava i saznate više o pitanjima kao što su: Koja prava imam? Na šta moram da obratim pažnju? Da li imam finansije za razvod braka? Sa jednim! Mi ukazujemo na uobičajena pitanja, ali i na zablude pravnih informacija. Lična konsultacija nije zamenjena ovom brošurou. Nadamo se da će vam ovo uputstvo pružiti uvid u vaša prava i obaveze.

Tim autonomnog ženskog centra

Autonomni Centar za žene

Starhembergstraße 10/2, 4020 Linz

Telefon: 0732 / 60 22 00

hallo@frauenzentrum.at

www.frauenzentrum.at

Afz Autonomes Frauenzentrum

Savetovanje po zakazanom terminu!

telefonska dostupnost:

od Po. do Pe.: 9–12 Sati

Četvrtak.: 13–16 Sati

Online savetovanje: www.frauenzentrum.at

Sadržaj

1	ŽIVOTNA ZAJEDNICA	7
2	SAVET: PODELA PENZIJA IZMEDJU RODITELJA	11
3	ZAKON O BRAKU	12
	3.1. Brak	12
	3.2. RAZVOD	14
	3.2.1. Privremeno seljenje u poseban smeštaj	14
	3.3. RAZLOZI RAZVODA	15
	3.3.1. Sporazumni razvod (§ 55a Zakon o Braku)	15
	3.3.2. Razvod zbog zapostavljanja bracnih duznosti	16
	3.3.3. Razvod zbog napuštanja zajedničkog domaćinstva od pre tri godine (§ 55 Zakon o braku)	17
	3.4. SADRŽAJ (RAZVOD)	20
	3.4.1. Deca i starateljstvo	20
	3.4.2. Starateljstvo posle razvoda	21
	3.4.3. Pravo na kontakt	23
	3.4.4. Izdržavanje deteta	26
	3.4.5. Izdržavanje supružnika	27
	3.4.6. Podela uštedjevine i dugova	29
4	REGISTROVANO PARTNERSTVO	31
	4.1. Obrazloženje i pravni efekti	31
	4.2. Razvod registrovanog partnerstva	32
	4.3. Sadržaj / Posledice razvoda registrovanog partnerstva	33
5	SUDSKI TROŠKOVI	35
6	TROŠKOVI ADVOKATA	36
7	VAŽNE ADRESE ZA ŽENE U LINCU	41

1 ŽIVOTNA ZAJEDNICA

U Austriji ne postoji definicija za životnu zajednicu. To je stalna zajednica slična bračnoj u kojoj partneri žive u stambenoj i ekonomskoj zajednici. U sustini, se austrijsko pravo odnosi na suživot heteroseksualnih parova, iako su se neke odredbe koje se primenjuju na zajednički život proširile na istopolno partnerstvo.

Sa stupanjem na snagu saveznog zakona o registriranom partnerstvu¹ (Zakon o registrovanom partnerstvu -EPG) od 1. 1.2010, istopolni partneri imaju mogućnost da registruju svoje partnerstvo. Registrovano partnerstvo daleko prevazilazi samo životnu zajednicu. Ono predstavlja pravnu ustanovu prilagodjenu braku za istopolne parove. (Za detalje o „registrovanim partnerstvima“ pogledajte stranu 31ff).

Nasuprot tome, zajednica skoro nije uređena zakonom – postoji mogućnost sporazuma o partnerstvu, u kojem se mogu dogovoriti aspekti imovinskog zakona i zakona o izdržavanju. To je vazno npr. u slučaju kupovine kuće ili stana. Međutim, ugovor se takođe preporučuje ako jedan od partnera (često žena) zbog obrazovanja i odgajanja zajedničke dece nije u mogućnosti da bude u punom radnom odnosu (ili ne može da radi zbog odgajanja dece).

Bez takvog sporazuma, partner zakonski ne može da traži finansijsku podršku ili pomoć od drugog partnera

Savet: Informacije o dobrovoljnom deljenju penzije, takođe i za nevencane roditelje, možete pronaći na strani 11.

Trenutno ne postoji zakon o nasleđu za partnere. 1.1.2017 je stupio na snagu zakon o nasledstvu partnera. Prema tome, partner ili partnerka će naslediti ako

- ne postoje pravni naslednici kao što su deca, supružnici, registrovani partneri, roditelji ili braca i sestre i

¹ Izraz „registrovano partnerstvo“ je pravni izraz koji je stvorio „Zakon o registriranom partnerstvu - EPG.

ŽIVOTNA ZAJEDNICA

- ako je partner ili partnerka živio ili živila protekle 3 godine u zajedničkom domaćinstvu (osim ako zajedničko domaćinstvo nije bilo omogućeno iz zdravstvenih razloga).

Savet: U životnoj zajednici treba obezbediti finansijska sredstva u slučaju smrti jednog od partnera (Testament ili životno osiguranje).

Gde su zakonski propisi za zajednicu?

- ➔ Za starateljstvo nad vanbračnom decom, pogledajte stranicu 20ff
- ➔ U životnoj zajednici medicina za razmnožavanje podržava dobijanje dece (Zakon o izmenama zakona o reproduktivnoj medicini 2015, FMedRÄG 2015)
- ➔ U zakonu o stanarstvu postoji pravo za ulazak u stan nakon smrti partnera. Preduslov je da su su partneri najmanje tri godine živeli zajedno. Ovo pravo se odnosi i na istopolno partnerstvo.
- ➔ Od 2002. Godine je moguće da čak i nevencani parovi (bilo da su različiti ili isti pol) mogu zajednički sticati stambenu imovinu.

Savet: U slučaju da su udeli fondova partnera različiti (na primer 20:80), preporučuje se dodatni ugovor, koji reguliše ravnopravnu podelu u slučaju rastanka ili smrti. Na ovaj način se kasnije nesporazumi mogu izbeći.

- ➔ Prema ASVG (Zakon o opštem socijalnom osiguranju) je moguće da se partner ili partnerka osigura preko partnera ili partnerke. Uslov za to je da su partneri živeli već 10 meseci zajedno u istom domaćinstvu. Ova mogućnost se odnosi i na istopolne partnere.

Osiguranje preko partnera je besplatno ako je suosiguravajuća osoba trenutno uključena u edukaciju jedne ili više maloletne dece koja žive u istom domaćinstvu ili je odgajala dete u prošlosti najmanje četiri godine. Za detaljne informacije obratite se lokalnom zdravstvenom osiguranju!

ŽIVOTNA ZAJEDNICA

- ➔ Prema Zakonu o osiguranju u nezaposlenosti, nezaspolen partner ili partnerka ima mogućnost primanja porodičnog dodatka za nezaposlene. Za više informacije molimo vas obratite se birou za nezaposlene!
- ➔ U slučaju socijalne pomoci, uzima se u obzir prihod partnera – Često se iz tih razloga ne dobije isplata.
Savet: Ipak, se preporučuje da se preda zahtev za socijalnu pomoc jer se taj zahtev smatra za zahtevom za besplatno osiguranje u penzijonom osiguranju.
- ➔ U krivičnom postupku, partner ima pravo da odbije svedočenje. Ovo važi i nakon prekida partnerstva. Od 2010 godine isto važi i za svedočenje i za parnični postupak.
- ➔ U zakonu o nasledstvu: Za prava nasledstva partnera pogledajte na stranici broj 7.

Rešavanja naknada nakon raskida partnerstva:

U slučaju rastanka partnera, za razliku od razvoda, ne postoje posebna pravila za podelu imovine ili rešavanja obostranih zahteva. Ravnomerna raspodela imovine u skladu je sa opštim odredbama civilnog prava. To vazi u slučaju rastanka drugog ili istopolnog partnerstva.

Ako partneri pre rastanka nisu napravili ugovor o podeli imovine onda u takvoj situaciji osoba koja može svoju poziciju jasno dokazati ima bolje šanse. Vlasnik stvari je onaj ili ona ko ga je kupio ili kupila. Stanar je čije ime piše u ugovoru za stanarstvo - druga osoba mora da se iseli. Druga osoba (čije ime ne stoji u ugovoru za stanarstvo) može da preuzme stan samo u saglasnosti vlasnika.

Finansijska podrška se ne može zahtevati nakon razdvajanja zajednice. Podležu uslugama čija je svrha ispunjena i stoga se ne mogu vratiti novci. Samo ako je sklopljen ugovor o tome može da se traži odsteta.

Čak i za troškove svakodnevnih životnih potreba (hrane, tekucih troškova ali i troškova odmora) ne postoji pravo da se ti troškovi traže unazad od partnera ili partnerke.

ŽIVOTNA ZAJEDNICA

Ako je, na primer, jedan partner uglavnom snosio tekuće troškove, a drugi je uložio novac pretežno u kuću, osoba koja je platila tekuće troškove ne može zahtijevati naknadu u slučaju rastanka.

Savet: Iz tih razloga dok još živite zajedno obratite pažnju da poделите jednako troškove!

Šta se može tražiti unazad u slučaju rastanka?

Ako je jedan od partnera uložio novac u izgradnju kuće koja je u vlasništvu druge osobe, ovaj iznos novca može dobiti samo ako postoje pismeni dokazi (racuni i sl.). Preporučujemo da nikada ne dajete novac u gotovini, već da placate putem ziro racuna i da jasno definisete namenu. Ako jedan od partnera pruža usluge za izgradnju kuće u vlasništvu druge, onda se može tražiti minimalna zarada za rad (kolektivni ugovor).

Savet: Preporučujemo da se partneri putem ugovora dogovore za naknadu partnera!

Pažnja: Ako je stan ili kuća dobio ili dobila na vrednosti, partner (koji nije vlasnik) može da dobije samo uloženi trud ili uloženi novac.

- ❗ čak i ako živite 3, 5 ili 10 godina u zajednici nije isti zakon kao kad ste u braku. Nakon određenog vremena ne postoji ravnopravnost sa brakom.
- ❗ Odredbe o zaštiti porodice u slučaju podele kao u braku se ne primenjuju i ne važe!
- ❗ Opcija dobijanja dobrovoljnih penzija (strana 11) takođe važi za nevenčane roditelje!

2 SAVET: PODELA PENZIJA IZMEĐU RODITELJA

Deljenje dobrovoljnog penzionog osiguranja uvedeno je 2005. godine kako bi se ublažio gubitak penzija između roditelja usled starateljstva o deci. Deljenje penzija može se organizovati između venčanih i nevencanih roditelja, bez obzira da li roditelji žive u istom domaćinstvu.

Onaj roditelj koji je zaposlen i nije pretežno zaduzen za odgoj dece, može u prve četiri godine nakon rođenja (za više rođenih za prvih pet godina) doprineti do 50 % njegovog dela kredita za penzijski račun partnera koji vodi isključivo brigu o deci i domaćinstvu.

NOVO: Prema penzijskoj reformi koja se trenutno usavršava u saveznoj vladi, i dalje „dobrovoljno“ penzijsko podeljenje će se u budućnosti produžiti sa četiri na sedam godina. Nakon planirane reforme (za svu zajednicku decu) je moguće do 14 godina primati takozvanu dobrovoljnu penziju.

Paznja: Međutim, od roka za izdavanje novog izdanja pravnih saveta, još uvek nema zakona o reformi penzije!

Najveći godišnji iznos doprinosa ne sme biti prekoračen zbog podele penzije. Penzionu dobit koja nije zasnovana na stečenom radu, kao što su za naknade za nezaposlenost, ne mogu se preneti.

VAŽNO: Razdvajanje penzija mora da se podnese najkasnije do sedam godina deteta u instituciji penzijskog osiguranja roditelja koji prenosi.

3 ZAKON O BRAKU

3.1. BRAK

To je ugovor između dve osobe različitog pola. Vencanjem se partneri obavezuju na zajednički život, lojalnost i uzajamnu pomoć.

Obaveza pružanja pomoći proizlazi iz obostrane obaveze pružanja mentalne i fizičke podrške u teškim životnim situacijama (bolesti, finansijski problemi, itd.).

Bračna dužnost pomoći uključuje i dužnost da pruži adekvatnu pomoć bračnom licu u brizi o deci i ako nisu iz zajedničkog braka.

Organizovanje zajedničkog života, naročito upravljanje domaćinstvom, zapošljavanje i odgajanje dece, trebaju se projektovati zajedničkim sporazumom i sa potpunom bilansom doprinosa (= princip jednakog učešća).

Pogotovo, upravljanje domaćinstva uvek dovodi do neslaganja između bračnih parova. Uglavnom, partner koji nije u radnom odnosu mora upravljati domaćinstvom. Partner ili partnerka je obavezan ili obavezna da pomogne. Međutim, ovde postoji kompromis u kojoj meri, s jedne strane, pomoć je još uvek opravdana pored posla sa punim radnim vremenom, a s druge strane, koja opterećenja iz finansijskog upravljanja i zaštite dece konkretno postoje za vodećeg partnera u domaćinstvu.

! Uvek se licne okolnosti trebaju razmotriti.
Ako oboje rade, treba da se nadje kompromis.

ZAKON O BRAKU

PRAVILA O DAVANJU IMENA

Zakon o izmeni i dopuni deciji imena iz 2013 propisuje da deca mogu dobiti prezimena od oba roditelja. Na taj način bracni parovi imaju mogućnost biranja prezimena deteta: kao i do sada, prezime jednog supružnika može biti izabrano za zajedničko porodično prezime. Supružnik može zameniti svoje prezime.

Ono što je novo je da prezimena oba supružnika sada mogu biti izabrana kao dvostruko ime porodice pomoću crtice. Sve u svemu, zajedničko prezime može se sastojati samo iz dva dela. Saglasnost mora prevladati nad izabranim redom imena u formiranju porodičnog dvostrukog imena.

Ako supružnici ne biraju zajedničko prezime, zadržavaju svoje prethodno.

Naziv-zakonske inovacije stupile su na snagu 1.4.2013. Vencani parovi mogu svoje prezime naknadno promeniti od 1.4.2013. Isto važi i za decu rođene pre 1.4.2013.

Porodično ime deteta u principu treba odrediti zajedničkom saglasnošću roditelja. Ako se roditelji ne slažu o porodičnom imenu ili ako porodično ime nije utvrđeno za dete, dete primi porodično ime majke. Ako je jedan roditelj isključivo odgovoran za brigu, ovaj roditelj ima pravo da da ime detetu.

ZAKON O BRAKU

3.2. RAZVOD

Razvod znaci ukidanje zajednickog domacinstva. Brak je jos uvek vazeci. Razvod se moze uraditi sporazumno; Međutim, ukoliko se ne postigne saglasnost o tome da se jedan od partnera moze odseliti iz zajednickog domacinstva, tu se moze ozbiljno narusiti zajednica braka i predstavlja osnovu za razvod braka kao i zlonamerni odlazak (ili odlazak bez razloga).

Savet: Ugovor o razvodu se može zaključiti između supružnika. Ovo štiti kasniji postupak razvoda protiv optužbe za neosnovano / zlonamerno odsustvo. U tome ugovoru se moze takodje navesti koji ce se od roditelja starati o deci a koji ce placati izdržavanje dece i partnera. Moze se isto navesti kontaktiranje sa decom.

3.2.1. PRIVREMENO SELJENJE U POSEBAN SMEŠTAJ

Privremena selidba u prinudni smestaj prema § 92 Abs. 2 ABGB je privremeno rešenje sukoba. Ovo pretpostavlja da je dalji zajednicki zivot sa partnerom neprihvatljiv.

Opasne pretnje, napadi ili nasilje opravdavaju ovu meru. Ako jedan od partnera snosi psihicke posledice prouzrokovane iz toga braka (i iz toga moze da dobije ozbiljnu bolest) to je razlog za privremeno seljenje u poseban smestaj. Sudska praksa takođe prepoznaje zavisnost od alkohola ili nezakonite odnose u supružničkom domu od strane supružnika ako preti ugroziti njihovo zdravlje dok ostanu u bračnom domu.

Zahtev za privremeno seljenje u poseban smestaj se mora predati u lokalnom nadležnom okružnom sudu. Sud mora suditi ne samo ponašanje u prošlosti, već i aktuelno i stalno ponašanje, uzimajući u obzir sve okolnosti porodice, uključujući dobrobit dece.

! **Pažnja:** Ako predate zahtev za prinudno seljenje sud vam moze samo privremeni smestaj odobriti ali i ne stalni.

ZAKON O BRAKU

3.3. RAZLOZI RAZVODA

3.3.1. SPORAZUMNI RAZVOD (§ 55a ZAKON O BRAKU)

Ova opcija za razvod pretpostavlja da ne postoji više zajednicki zivot i da je najmanje pola godine taj brak nepovratno prekinut. Razvod bračnog parova nije samo odvojeni život, nego se i bračna prava i dužnosti (vidi na strani 12) više ne percipiraju: Par živi svoj život nezavisno.

Drugi uslov je da se par složio sa posledicama razvoda. To uključuje:

- ➔ **Starateljstvo i glavno prebivaliste zajednicke maloletne dece,**
- ➔ **Regulacija kontakta sa roditeljem kod kojeg deca ne zive**
- ➔ **Alimentacija,**
- ➔ **Finansijska podrška bivseg partnera**
- ➔ **Podela zajednicke imovine, ušteđevine i dugova.**

Par mora da podnese zahtev za razvod braka nadležnom okružnom sudu (poslednje zajedničko prebivalište). Za to napravite termin u nadležnom okružnom sudu.

Molimo Vas da se raspitate na službenom centru regionalnog suda u Lincu. (Tel.: 05/760121–12300). Telefonski termini: od ponedeljka do petka od 13.00 do 15.30 časova.

Sporazum o razvodu može se podneti u pisanoj formi ili usmeno na sudu.

Od 1.2.2013. Godine roditelji moraju pre nego što se razvode potvrditi da su se informisali kod odgovarajuće institucije o daljnim postupcima u vezi zajednicke, maloletne dece (sta je najbolje u tome slucaju za decu)- (=Savetovalište za roditelje prema § 95 Abs. 1a Außerstreitgesetz).

VAŽNO! Bez posete savetovalista za roditelje više se ne može razvoditi uz obostranu saglasnost. Sudovi obično zahtevaju podnošenje potvrde o konsultaciji.

ZAKON O BRAKU

Na početnoj stranici Federalnog ministarstva (www.justiz.gv.at) naći ćete spisak onih organizacija i pojedinaca koji su nadležni za obavljanje roditeljskog savjetovanja u skladu sa § 95 Abs. 1a AussStrG

U većini slučajeva, četiri do šest sedmica nakon podnošenja prijave, određuje se sudski datum za razvod braka. Ovaj termin pruža mogućnost usmenog citanja sporazuma o razvodu i može dodavati i prepravljati dodatne tačke. Oba supružnika se pitaju da li zaista žele razvod. Ako potvrde oba supružnika da žele razvod imaju posle tog datuma roka 14 dana da poniste razvod. Do isteka ovog perioda, zahtev za razvod se i dalje može povući.

Ukoliko je sporazum o razvodu u pisanoj formi i ako stranke ne žele da uloze žalbu, pravni učinak razvoda odmah stupa na snagu. Zahtev za razvod se ne može kasnije povući u ovom slučaju.

Savet: Ako par želi da se razvodi zajedničkim sporazumom, ali se ne može saglasiti o posledicama razvoda, MEDIACIJA može biti korisno sredstvo za rješavanje konflikata. U većini slučajeva dva neutralna posrednika (advokat i psiholog / psiholog) sarađuju sa parom kako bi pronašli prijateljsko rešenje za posledice razvoda. Ovo služi sudu kao osnovu za sporazum o razvodu. Medijacija zahteva od obe strane da dobrovoljno i pravično otkrivaju sva finansijska sredstva.

! Iako je sporazumni razvod u mnogim slučajevima najbrzi i najisplativiji nije uvek i najbolji način. Budite oprezni kada se slažete sa odricanjem od izdržavanja: Ovo može rezultovati gubitkom vaših socijalnih pomoci. Stoga se preporučuje unapred lična konsultacija!

3.3.2. RAZVOD ZBOG ZAPOSTAVLJANJA BRACNIH DUZNOSTI

Ako jedan od supružnika krši bračna pravila onda drugi supružnik može podnijeti žalbu na razvod braka nadležnom okružnom sudu u roku od šest meseci nakon što postane svestan kršenja zakona o braku.

ZAKON O BRAKU

Neprikladno ponašanje:

Nezakonito napuštanje bračnog doma, preljuba, ilegalni odnosi, zloupotreba alkohola, nasilje ili zlostavljanje (i protiv partnera i dece), uvrede i poniženja, kršenje obaveza za izdržavanje, nepostojanje interesa za slobodno vreme itd. Zakon govori o nemogućem daljem postojanju braka, što znači da duhovna, mentalna i fizička zajednica između para više ne postoji.

Ali to se može uništiti samo kod jednog od supružnika - naime, ako je okrivljeni počinio tako krivično ponašanje koje onemogućava daljni zajednički život.

Naprimera: Otac zlostavlja kćerku majka pokreće razvod braka.

Tužilac mora dokazati navodno kršenje pravila. Moguće je da će optuženi napraviti protivtužbu i isto tako optužiti partnera za neprikladno ponašanje. Sud mora proceniti sveukupno ponašanje stranaka i, alternativno, može uzeti u obzir i ponašanje i starije od šest meseci.

! Još uvek postoji razvod zbog zapostavljanja bračnih dužnosti. Preljuba i nanošenje fizičkog nasilja i teške emotivne patnje su ozbiljni razlozi za neprikladno ponašanje u braku! To je kriterijum da supružnik koji je kriv (koji se neprikladno ponasa prema drugom supružniku) placi izdržavanje drugog supružnika i sudske snosi sve sudske troškove za razvod braka (opsirnije na stranici 38 „Nadoknade“)!

3.3.3. RAZVOD ZBOG NAPUSTANJA ZAJEDNICKOG DOMACINSTVA OD PRE TRI GODINE (§ 55 ZAKON O BRAKU)

Bračna zajednica je prestala kada par živi u odvojenim domaćinstvu, radi nezavisno jedan od drugoga i više nema intimni odnos. Nakon tri godine, svaki supružnik može da podnese zahtev za razvod braka zbog dubokog kršenja bračnih dužnosti (zbog najmanje tri godine razdvajanja). Krivica u ovom slučaju nije na prvom mestu.

Pravo na žalbu:

Optužena stranka može zahtevati od suda da se zahtev za razvod ne odobri ako je podnosilac zahteva kriv za prekid (npr bez razloga napustio zajedničko domaćinstvo) i razvod bi optuženog pogodio teže od podnosioca zahteva za razvod.

ZAKON O BRAKU

Mogući razlozi uključuju: finansijsku situaciju ili bolest. Sud mora da razmotri ove razloge; Treba uzeti u obzir starost, zdravlje supružnika i dužinu braka.

U praksi, samo posebne teškoće dovode do odbijanja. Na kraju šest godina razdvajanja, zahtev za razvod mora biti odobren u svakom slučaju.

! Ovaj obrazac razvoda namenjen je prvenstveno zaštiti onih žena koje dugo nisu bile ili samo zaposlene na određeno vreme zbog upravljanja domaćinstvima i odgajanja dece, čime su imali samo nisko uplacivanje u penziji fond i oslanjali se na potpunu penziju supruga. Ako se jedan supružnik oslanja na ovo uplacivanje u penziji fond od strane drugog partnera i u tom slučaju bude ostavljen ne sme podneti zahtev za razvod. Napušteni partner ne sme u tom vremenu navoditi razlog za razvod braka.

Dva koraka su od suštinskog značaja za tužioca u postupku:

Optužena stranka mora da podnese zahtev sudu da

1. Stranka koja tuži ima krivicu (zahtev o krivici) i
2. Krivica acc. § 61 stav 3 EheG se izriče u presudi.

Ako presudu u ovom obrazloženju donosi sud, onda je okrivljena strana u skladu sa zakonom o izdržavanju osigurana kao da je u braku. Kao rezultat toga, nakon razvoda, se ne ispituje da li je supružnik koji nije kriv sposoban da bude u radnom odnosu. Nakon smrti bivšeg partnera izvršuje se obracun o penziji. Penzija se ne placa na osnovi sporazuma o razvodu već kao i u braku se placa po metodi 40%-60%.

Molimo Vas da se informišete u nadležnom penzionom osiguranju!

Ova privilegija u zakonu o izdržavanju i penziji primenjuje se kada:

- ➔ Je brak trajao najmanje 15 godina i
- ➔ kada je u trenutku razvoda ušao u starosnu grupu od 40 godina (onaj partner koji prima penziju)
 - III nije sposoban da je u radnom odnosu
 - III za zajednicku dec.

ZAKON O BRAKU

PRIMER:

Razvod zbog neprikladnog ponasanja (§ 49 EheG) / sporazumni razvod:

Razvedena žena dobija 150 evra mesečno (izdržavanje) – penzijsko osiguranje (u slučaju smrti onoga partnera koji plaća izdržavanje drugog partnera) uzima ovaj iznos za obracun penzije udovice.

Razvod nakon (najmanje) trogodišnjeg razdvajanja –

muž je kriv i uzrok razvoda (§ 55 Abs. 1 iVm. § 61 Abs. 3 EheG):

Razvedena žena dobija 150 evra mesečno (izdržavanje) – bivsi suprug umre - Penzija se ne plaća na osnovi sporazuma o razvodu već kao i u braku se plaća po metodi 40%-60%.

! Za sve razvodne varijante primenjuje se:

- ➔ Ne morate zakonski da imate advokata - međutim, zastupanje advokata se preporučuje jer su često su finansijske posledice razvoda potcenjene.
- ➔ Lokalna nadležnost Okružnog suda zasniva se na (poslednjem) zajedničkom boravku (stanu).
- ➔ Službeni dan (svakog utorka od 8 do 12 časova) u okružnim sudovima nudi mogućnost podnošenja prijave i pritužbi / kod odgovornog porodičnog sudije. Kod nekih sudova potrebno je napraviti termin unapred: Tel.: 05/760121 – 12300.
- ➔ „Niste automatski razvedeni“ samo zato što živite nekoliko godina razdvojeno. Uvek je neophodna presuda razvoda! Razvod se odvija tek nakon prijave ili žalbe na sudu!

ZAKON O BRAKU

3.4. SADRZAJ (RAZVOD)

3.4.1. DECA I STARATELJSTVO

To znaci:

NEGA: Očuvanje zdravlja i fizičkog blagostanja, direktan nadzor.

ERZIEHUNG: Razvijanje fizičkih, mentalnih, emocionalnih i moralne svesti, promocija sklonosti i sposobnosti,

UPRAVLJANJE IMOVINE: Npr. Detetu se desi neka nesreća i dobija odstetu – Ovaj novac se treba cuvati i povecavati.

PRAVNA REPREZENTACIJA: u pomenutim i drugim stvarima maloletnog deteta.

Deca čiji su roditelji venčani:

U braku, oba roditelja brinu o svojoj deci = zajednicko starateljstvo. U sustini, svaki roditelj može doneti odluke za dete nezavisno od drugog roditelja. Čin zastupanja je stoga efikasan čak i ako se drugi roditelj ne slaže s njim.

Npr.: Upisivanje u vrtić, školu, potpisivanje za odstupanje od casova,...

! Roditelji su obavezni da donose odluke sporazumno.

Međutim, postoje i akti zastupanja koji zahtevaju saglasnost oba roditelja:

Primeri: Promena religije, prerano naspuštanje radnog odnosa, promena imena (nejasna pravna situacija).

U pitanjima brige i obrazovanja, volja maloljetnog deteta se mora razmotriti. Sa jedne strane, to zavisi od planova i, s druge strane, od sposobnosti maloletnika da razumeju.

Naprimera: Trinaestogodišnja devojčica odlučuje da igra frudbal a da ne svira violinu - ova želja se treba razmotriti.

Maloletnici (od 14 godina starosti) mogu nezavisno podneti zahtev nadležnom sudu za starateljstvo u pogledu nege, vaspitanja i prava.

ZAKON O BRAKU

Primeri: Dete želi da pohađa određenu srednju školu, roditelji su protiv toga; dete želi da ode kod oca i da ne živi sa majkom; dete više ne želi ostvariti pravo kontakta.

Roditeljsko starateljstvo prestaje sa uzrastom većine deteta, odnosno sa uzrastom od 18 godina.

Deca čiji roditelji nisu bili u braku kada su se deca rodila:

- ➔ Starateljstvo po zakonu majka ima – i ako žive zajedno u istom domaćinstvu. Međutim, roditelji mogu dogovoriti zajedničko starateljstvo- pogeldajte ispod.
- ➔ Potvrda očinstva je preduslov za sve finansijske zahteve deteta protiv oca deteta (na primer, izdržavanje deteta)
- ➔ Deca čiji roditelji nisu u braku imaju sva prava kao i deca koja su rođena u braku. To znaci dete ima pravo na izdržavanje, kontaktna prava, nasleđe, opremu itd.

! Od 1. aprila 2013. godine (zajedničko) prezime se može odrediti za dete čiji roditelji nisu u braku - sa istovremenim prisustvom ili kroz lično objašnjenje - u matičnoj službi može odrediti zajedničko starateljstvo. Maticar mora roditelje o pravnim posledicama informisati; obrazloženja oba roditelja se moraju složiti. Nakon isteka perioda odustajanja od osam nedelja u kome oba roditelja mogu odustati (bez navodjenja ikakvih razloga) od dogovora, zajedničko starateljstvo je zakonski važeće. Ova opcija može da uštedi put do suda , ali zajedničko starateljstvo se i dalje može sudski dogovoriti.

Važno je da roditelji koji ne žive u zajedničkom domaćinstvu odrede koji ce roditelj voditi stalnu brigu o deci ili koji se ulgavnom brine o deci.

3.4.2. Starateljstvo posle razvoda

Ako roditelji jos u toku braka žive razdvojeno, i da deca sada uglavnom živi sa majkom ili ocem, ne menja zajedničko starateljstvo. Međutim, roditelji moraju informisati sud u određenom vremenskom periodu, u čijem domaćinstvu će se dete uglavnom ziveti i koje ce se uglavnom brinuti o detetu (**domicilni roditelj**). Drugi roditelj ima pravo na lični kontakt sa detetom.

ZAKON O BRAKU

Ako oba roditelja i posle **razvoda** imaju starateljstvo, onda se roditelji moraju u sudu dogovoriti u čijem domaćinstvu će dete uglavnom živeti (domicilni roditelj).

Ako se partneri **rastanu (koji nisu u braku)** zajedničko starateljstvo ostaje. I u ovom slučaju se roditelji moraju dogovoriti kod kojeg roditelja će deca živeti.

Onaj roditelj kod kojeg dete živi može sam da odluci mesto gde će da žive. U slučaju planirane selidbe mora se drugi roditelj deteta obavestiti i pružiti mu mogućnost da kaze svoje misljenje u vezi planirane selidbe. Ako bi selidba ugrozila dobrobit deteta, sud bi mogao zabraniti taj selidbu.

Od 1. februara 2013. godine, očuh ili maćeha (ili njihova punoletna deca) koji žive sa roditeljem u domaćinstvu dužni su da zaštite interese deteta. Ova lica takođe imaju pravo da zastupaju, i. oni mogu zastupati roditelja u pitanjima svakodnevnog života, ali samo kada to okolnosti zahtevaju.

Naprimera: otići po dete u vrtić

Za zaštitu dece i za zaštitu blagostanja deteta postoji kao i u braku, tako i nakon razdvajanja u braku ili zajednici mogućnost podnošenja zahteva za prenos starateljstva na jednog roditelja na porodičnom sudu.

Primer: Nasilje supružnika vodi do odvojenih domaćinstava - majka deteta može podneti zahtev za samostalno starateljstvo uprkos ispravnom braku.

Roditelj koji nema starateljstvo uvek ima pravo na informacije i pravo izražavanja, kao i pravo da kontaktira dete.

PROMENA STARATELJSTVA:

Pravni postupci u vezi sa starateljstvom se donose ako roditelji nakon razvoda ili rastanka ne postignu sporazum u odredjenom vremenskom periodu o budućim aranžmanima o starateljstvu ili o primarnoj zdravstvenoj zaštiti (domicilni roditelj), ali i ako roditelj zahteva prenosenje samostalnog starateljstva ili zajednickog starateljstva.

ZAKON O BRAKU

Moguće je da će za sada sud narediti takozvani „**period privremene roditeljske odgovornosti**“ od najmanje 6 meseci. U ovoj fazi testiranja prethodni dogovori o starateljstvu ostaju još uvek uspravni. Sud daje jednom roditelju glavnu brigu o detetu i daje drugom roditelju dovoljno prava za kontakt, što mu dozvoljava da se brine i obrazuje decu. Nakon tog roka (koji se takođe može produžiti), sud konačno odlučuje o starateljstvu i određuje koji roditelj je odgovoran za glavnu brigu o deci u budućnosti.

Kriterijum odluke je isključivo najbolji interes dece, uzimajući u obzir kontinuitet obrazovanja i lične zaštite, kao i roditeljske sposobnosti. Osnova za donošenje odluka jeste iskustvo perioda privremene roditeljske odgovornosti, uključujući i učinak izdržavanja dece.

Ako se okolnosti posle donosenja odluke o starateljstvu značajno promenu oba roditelja imaju pravo da podnesu opet zahtev za starateljstvo.

VAŽNO: Domicilni roditelj u principu ima pravo da odredi boravak dece. Ako nije starateljstvo još utvrđeno, prenos prebivališta u inostranstvo može se vršiti samo uz saglasnost drugog roditelja ili uz saglasnost suda.

! Da ne bi dosli u konflikt sa konvecnijom u hagu² o krađi dece preporučujemo da potražite saglasnost drugog roditelja da se preselite u inostranstvo sa decom ako imate zajednicko starateljstvo.

² Međunarodna konvencija o krađi dece u Hagu o građanskim aspektima međunarodne otmiče dece (HKÜ) ima za cilj osigurati trenutni povratak djece koja su nezakonito prebačena u drugu zemlju.

ZAKON O BRAKU

3.4.3. Pravo na kontakt

Lični kontakt između roditelja (koji nije domicilni roditelj) i dece je neophodan zbog izgrađivanja stabilnog odnosa između roditelja i dece.

Oba roditelja moraju da se ponasanju prikladno (klauzula o dobrom ponasanju). Oba roditelja moraju se uzdržavati od vređanja ili podsticanja deteta protiv drugog roditelja. Roditelj koji se stara o detetu (kod kojeg dete živi) treba da utiče na to da dete i drugi roditelj imaju dobar odnos i kontakt a ne sme da negativno utiče na održavanje kontakta između deteta i roditelja.

Pravila o kontaktu mogu se dogovoriti i između roditelja van suda, odnosno nezavisno od organa ili suda. Nedostatak komunikacije i spremnost za razgovor, često zahtevaju pismeni sporazum sa agencijom za zaštitu dece i omladine (službom za zaštitu mladih) ili sudom. Može se podneti zahtev za sudske rešenje kontaktnog prava kod nadležnog porodičnog suda (gde dete živi).

Prava o kontaktu nisu nepomenjiva - ugroženost blagostanja deteta može zahtevati promenu.

Konkretno određivanje kontaktnih prava mora uvek biti zasnovano na pojedinačnom slučaju u interesu deteta. Kriterijumi odluke su starost deteta i postojeći kvalitet vezanosti za roditelje, ali i mogućnosti za karijeru i rastojanje.

Kako se primenjuju prava kontakta:

Za malu decu do 2 ili 3 godine, preporučuju se kontakti u cescim intervalima i krace vreme. Na primer, dva puta nedeljno od 2 do 3 sata. Nocenje kod drugog roditelja već može biti dogovoreno ili uspostavljeno polako, u zavisnosti od postojeće veze sa roditeljim sa kojim dete živi.

Što su deca starija, razmaci kontakta mogu biti veci i duži. Ako se tokom vikenda dogovori 14-dnevni kontakt, drugi dan treba biti tokom nedelje – da nije vikend- tako da se odvija veća uključenost roditelja koji se uglavnom ne brine o svakodnevnom odgoju deteta.

Za decu koja idu u školu u vecini slucajeva se dogovori 14-dnevni kontakt vikend (često u petak popodne do nedelje uveče). Ali takođe i ovde treba da postoji dodatni kontakt jedan dan tokom nedelje.

ZAKON O BRAKU

U svim slučajevima mora se regulisati pravo kontakta za praznike i praznike (Božić i Vaskrs, kao i semestar i letnji odmor) i rođendan deteta.

Zbog dobrobiti deteta, prava kontakta trebaju uključivati i vreme slobodnog vremena (vikend) i brigu u svakodnevnom životu deteta (npr., radnim danima u školu, raditi domaći zadatak). Roditelj kod kojeg dete ne živi trebao bi biti uključen u roditeljsku odgovornost i obrazovanje. To takođe može pomoći roditelju kod kojeg dete živi.

Čak i bake i dedovi imaju pravo da stupe u kontakt sad detetom, ako porodični život roditelja i njihov lični kontakt sa detetom nije time uznemiren. Treći negovatelji, kao što su Polu-sestre, bivši partneri roditelja, takođe imaju pravo na lični kontakt, ako postoji emocionalna povezanost sa detetom i ako se kroz kontakt unapređuje blagostanje deteta.

- ❗ Prema novom zakonu o deci, dete ima pravo na lični kontakt sa roditeljom i ako taj nije voljan da stupi u kontakt, pod uslovom da je to u skladu sa najboljim interesima deteta!
- ❗ Uglavom roditelj koji ne plaća alimentaciju gubi pravo na kontakt sa detetom. Međutim, redovna isplata alimentacije u budućnosti će se koristiti kao kriterijum odlučivanja u odluci o starateljstvu.

Nova proceduralna pravila:

Od 2010. godine deci mlađoj od 14 godina je pružena usluga socijalne zaštite koja deci služi kao lična kontakt osoba i glasnik na sudu (naročito kod teških slučajeva kontakta i kontaktnih sporova).

Od 1. februara 2013. novi zakon o roditeljstvu dopušta dodatne mere pratnje koje bi trebalo da dovedu do uklanjanja sukoba i ubrzanja postupaka porodičnih prava. Na primer, sud često koristi pomoć porodičnog suda, gde socijalni radnici i psiholozi prate i podržavaju porodice tokom suđenja i pokušavaju postići mirno rešenje.

Za sprovođenje kontakta dece i roditelja, takođe je moguće postaviti posetioce posrednika koji putem prisustva i nadzora olakšavaju uredno prenošenje i povratak deteta i pomoći porodicama da pronađu sporazumno rešenje.

ZAKON O BRAKU

3.4.4. Izdržavanje deteta (Alimentacija)

Izdržavanje deteta služi za pokrivanje celokupnih životnih potreba deteta. To uključuje hranu, odeću, medicinsku negu, troškovi stambenog zbrinjavanja, edukacija i druge aktivnosti.

Roditelj kod kojeg dete ne zivi je obavezan da placa alimentaciju. Roditelj, koji brine o deci u domaćinstvu, edukuje i brine (= domicilni roditelj), pruža izdržavanje u socijalnom vidu. Obezbeđivanje stanovanja, lična higijena, priprema hrane, čišćenje veša, nadzor, briga u slučaju bolesti i.t.d.

Od trenutka razdvajanja ili razvoda, ovo izdržavanje može se tražiti od nadležne službe za zaštitu mladih ili suda putem aplikacije za određivanje izdržavanja. Punoletna deca imaju pravo da se prijave.

Procenat metoda je ključ za izračunavanje izdržavanja deteta. Osnova je prosečni neto dohodak zavisnog roditelja (posebna plaćanja su alokotirana na 12 meseci = neto mesečni prihod x 14: 12).

0 – 6 godina 16%

10 – 15 godina 20%

6 – 10 godina 18%

preko 15 godina 22%

Ako postoje i druge vrste izdržavanja one se moraju uzeti u obzir. Za svako dodatno dete mlađe od 10 godina oduzima se 1%, za decu preko 10 godina 2%. Obaveza izdržavanja prema bivšem partneru treba uzeti u obzir sa 0% do 3%.

Izuzetni, hitni troškovi mogu rezultirati posebnom potrebom koja prevazilazi tekuće mesečno izdržavanje. Ako postoje posebni troškovi, oni trebaju da se plate ali je potreban dokaz troškova.

POSEBNE POTREBE: Proteza, stomatološki tretmani, zdravstveni troškovi, kao npr. govorna terapija ili fizioterapija i.t.s.

POTREBE KOJE NE SPADAJU U POSEBNE POTREBE: Troškovi vrtića, ski- kurs, ski oprema, troškovi privatne škole (osim ako se roditelj koji izdržava slaze sa tim da placa ove troskove)

ZAKON O BRAKU

Porodični dodatak u zavisnosti od oporezivih prihoda dužnika treba računati prema isplati alimentacije, pri čemu se alimentacija može smanjiti u skladu s tim. Obim kreditiranja zavisi od visine oporezivih prihoda i visine obaveza za izdržavanje i mora se odrediti u svakom slučaju.

Savet: Opciju kalkulacije možete naći na stranici www.jugendwohlfahrt.at (Werkzeuge: Familienbeihilfenrechner).

Za posebna pitanja o izdržavanju deteta, preporučujemo lične konsultacije!

Npr.: Izdržavanje se mora placati kad u toku

- ➔ Vojne službe ili rad u javnom interesu
- ➔ dobrovoljne socijalne godine
- ➔ studiranja
- ➔ zanata

3.4.5. IZDRŽAVANJE SUPRUŽNIKA

U braku kao i u razvodu može se desiti da jedan supružnik mora da izdržava drugog.

Osnova za izračunavanje izdržavanja je prosečan neto prihod zaposlenog. Prekovremeni rad i dodatni prihodi moraju biti uključeni. Posebna isplata (13. i 14. mesečna plata) se računaju u celini.

Određivanje prihoda za osobe koje imaju vlastitu kompaniju zasniva se na prosečnoj neto dobiti kompanije (nakon odbijanja poreza i carina) za poslednje tri finansijske godine. Ako, međutim, privatni troškovi prevazilaze profit kompanije onda se i to mora uzeti u obzir.

Metod procenata kao vodič za izračunavanje:

- ➔ Ako jedan od supružnika nema primanja (na primer, zbog roditeljskog staranja), izdržavanje za bračnog druga se izračunava na sledeći način: 33% prihoda dužnika (pojednostavljeni obračun: mesečni neto prihod x 14:12 plus bilo koji drugi prihodi). Za svako dete potrebno je oduzeti 4%.

ZAKON O BRAKU

Naprimera: Domaćica sa dvoje dece, čovek zarađuje 1,400 evra, - neto. Euro 1.400,- x 14: 12 = Euro 1.633,- x 25% (33% - 8%) = Euro 408,- Izdržavanje bračnog druga

- ➔ Ako obadvoje imaju prihode dodatno izdržavanje se određuje 40% od zajedničkog prihoda bez prihoda onog partnera koji je zadužen za izdržavanje. Moraju se uzeti u obzir i dalje obaveze izdržavanja.

*Naprimera: Žena zarađuje 800 evra - , Čovek zarađuje 1,400 evra, dvoje dece:
1.400 Evra x 14: 12 = 1.633 Evra*

800 Evra x 14: 12 = 933 Evra

<i>Porodična primanja</i>	<i>2.566 Evra x 32% (40% - 8%) =</i>	<i>821 Evra</i>
	<i>minus sopstvenih prihoda žene</i>	<i>933 Evra</i>

žena ne dobija pravo na izdržavanje.

- ❗ Uglavnom postoji pravo izdržavanja partnera u braku. Zahtev za izdržavanje nakon razvoda zahteva (izuzeci vidi u daljem tekstu) da je brak razveden od jedine ili prevladavajuće krivice dužnika.
- ❗ U sporazumnom razvodu između supružnika može se postići izdržavanje bez obzira na krivicu.

Međutim, postoji i mogućnost izdržavanja bez krivice, što znači da u nekim okolnostima supružnik, koji je uglavnom kriv za razvod, ima pravo na izdržavanje. Uslov je da su se obadvoje sporazumno dogovorili u svim postupcima u bračnom životu. Izdržavanje se izračunava u skladu sa konkretnim potrebama u životu.

Zakon pominje dve grupe, koje ćemo objasniti primerom:

1) U dogovoru sa suprugom, supruga odustaje od svoje profesije u korist odgajanja dece. U trenutku razvoda, ona se brine o zajedničkom dvogodišnjem detetu -> Pravo na ograničeno izdržavanje supružnika do petog rođendana deteta.

2) U dogovoru sa suprugom od rođenja dece, supruga ne traži zaposlenje dok se deca neodsele. U trenutku razvoda ima 48 godina. Zbog nedostatka zaposlenja i stručnog

ZAKON O BRAKU

usavršavanja, i njenih godina ona trenutno nema dovoljno mogućnosti za zapošljavanje
-> Naredne tri godine ona ima pravo za privremeno izdržavanje od supruga.

- ❗ Izdržavanje supružnika nakon razvoda ne uključuje zdravstveno osiguranje. Dobrovoljno samozavisno osiguranje mora se primeniti u roku od šest sedmica nakon što je zakon o razvodu stupio na snagu, u suprotnom će biti period čekanja od tri meseca.
- ❗ Pravo na izdržavanje nakon razvoda prestaje ako se bivši partner opet venca ili registruje partnerstvo (pogledajte na strani 31 ff). Nova zajednica dovodi do (privremenog) stopiranja izdržavanja.

3.4.6. PODELA USTEDJEVINE I DUGOVA

Predmet podele je:

Bračna ušteđevina:

Pokretne i nepokretne stvari kao što su kućne stvari (nameštaj i sl.) i prebivaliste u braku.

Bračna ušteđevina:

Vrednost imovine bilo koje vrste. Primeri: štednja, kućne štednje, uštedjevine od osiguranja životnog osiguranja stečene tokom braka. Penzionu odredba u osnovi nije uključena u podelu.

Dugovi:

Dugovi koji su se sticali u toku braka, takođe treba uzeti u obzir.

Sredstva koja se nose u brak (zemlja, kuća ili stan) i nasleđa nisu uključeni u podelu.

Donacije od trećih lica uključene su u podelu samo ako su ove donacije posvećene obema supružnicima. Donacije od rođaka (na primer, roditelja) su u slučaju sumnje pripisane onom supružniku koji je u familijarnom odnosu sa donatorima.

ZAKON O BRAKU

Čak i predmeti koji su pribavljeni od sredstava iz braka kojima je jedan od supružnika doneo u brak, stečeni u nasleđu ili su mu dali treća lica (surogati), ne spadaju u podelu. Preduslov je da su ti surogati i dalje jasno ograničeni. Povećanje vrednosti predmeta isključenih iz raspodjele (ulaganje u kuću stečeno od strane supružnika putem nasleđa), kao i prihodi od takve imovine, uključiće se u raspodelu samo ako je svojim doprinosom branci drug bio uključen u to.

Od datuma razvoda, obe strane imaju mogućnost da u roku od jedne godine podnesu prijavu za raspodelu imovine ako se (sporazumna) raspodela još nije dogodila.

Ograničenje odgovornosti za dugove:

Ako su oba supružnika odgovorna kao glavni dužnici za kredit, moguće je da se ugovor menja sudskim nalogom tako da je jedan od supružnika dužan platiti (glavni dužnik), a drugi ne. Kreditor (na primer banka) može drugome partneru samo pristupiti ako glavni dužnik nije u mogućnosti da plati.

Ovaj obrazac nudi ograničenje odgovornosti, ali postoji preostali rizik za partnera koji nije glavni dužnik. On ce onda mozda ipak morati da plati.

Ako se na sudu traži ograničenje odgovornosti, sud mora dostaviti odluku banke, a banka mora promijeniti ugovor.

4 REGISTROVANO PARTNERSTVO

4.1. OBRAZLOZENJE I PRAVNI EFEKTI

Registrovano partnerstvo³, kao i brak, je stalno partnerstvo koje podrazumeva uzajamna prava i obaveze. Zasniva se na zaključenju obavezujućeg ugovora između dva punoletna lica istog pola. Ovaj ugovor mora biti registrovan kod lokalno nadležnog okružnog administrativnog organa, uz istovremeno i lično prisustvo oba partnera.

Registrovano partnerstvo obavezuje sveobuhvatno partnerstvo i poverenje, zajedničkom životu, na pristojno ponasanje jedno prema drugome i uzajamnu pomoć.

Zajednicki zivot registrovanog partnerstva, posebno finansijskog upravljanja i profesionalne delatnosti, je kao u braku u dogovoru i u punom balansu doprinosa za oblikovanje (= princip jednakog učešća).

Uglavnom, registrovani partneri zadržavaju svoje prethodno ime. Međutim, postoji mogućnost traženja promene imena na osnovu registrovanog partnerstva. Tako je moguće prihvatiti prezime partnera ili nositi dvostruko ime formirano iz prezimena oba partnera. Odgovorna insitucija za promenu imena je okružni administrativni organ.

Registrovano partnerstvo i deca

Zakon o izmenama zakona o usvajanju 2013 je omogućio istopolnim parovima da usvoje biološko dete svoje partnerke („**pastorče**“).

Od 1.1.2016. Pravo na usvajanje za „tuđu“ decu je takođe otvoreno za istospolne parove. To znači da heteroseksualni i homoseksualni parovi imaju iste zakonske uslove za usvajanje deteta. Pored toga, je u registrovanom partnerstvu uz **medicinsku pomoc omoguceno i razmozavanje**.

Bez obzira da i su partneri usvojili dete od drugog partnera. Oba partnera imaju odgovornost da zastite interese deteta.

³ Izraz „registrovano partnerstvo“ je pravni izraz koji je stvorio EPG, a koji se održava u skladu sa zakonom (i samim tim nije u skladu sa ravnopravnošću polova) (pogledajte FN 1).

REGISTROVANO PARTNERSTVO

Uglavnom su pravni efekti registrovanog partnerstva u velikoj meri ekvivalentni onima u braku. Ovo se tiče npr.:

- ➔ Izdržavanje partnera koji je uglavnom zadužen za domaćinstvo tokom partnerstva
- ➔ Zakon o radu, socijalnom i socijalnom osiguranju
- ➔ Poresko pravo
- ➔ Zakon o azilu i strancima
- ➔ Nasleđe
- ➔ Penzije (od bivših partnera koji su nastradali)

4.2. RAZVOD REGISTROVANOG PARTNERSTVA

Kao i u braku, registrovano partnerstvo takođe obavezuje da se živi zajedno. O mogućnostima zaključivanja sporazuma o razvodu partnerstva, kao i o odvojenom uzimanju stanova zbog nemogućeg daljeg zajednickog zivota pogledajte na stranu 14.

Osim ako se registrovano partnerstvo neprekine zbog smrti jednog od registrovanih partnera, odluka o raskidu registrovanog partnerstva donosi sud.

Mogućnosti razvoda registrovanog partnerstva iste su kao i kod razvoda bracnih partner i uključuju:

➔ **Sporazumni razvod (§ 15 Abs. 5 EPG):**

Uslov je da vec pola godine bivsi partneri ne žive vise zajedno i oba partnera ne žele vise zajedno. Razvod se mora tražiti zajedno na sudu. Takođe je neophodno da se registrovani partneri slažu o izdržavanju i imovinskim posledicama razvoda.

➔ **Razvod zbog krivice (§ 15 Abs. 1 EPG):**

Razvod registrovanog partnerstva može se tužiti na sudu ako je okrivljena strana učinila nesto sto neomogucava vise zajednicki život (pogledajte na strani 16).

REGISTROVANO PARTNERSTVO

➔ **Razvod zbog ukidanja domaće zajednice već tri godine (§ 15 Abs. 3 EPG):**

Nakon ukidanja zajednice u periodu od tri godine, svaki partner može da podnese tužbu za raskid registrovane zajednice zbog dubokih i nepopravljivih razloga. Za razliku od zakona o braku, protivrečnost optužene stranke nije moguća, tj. u svakom slučaju sud će odobriti razvod nakon tri godine razdvajanja.

4.3. SADRŽAJ / POSLEDICE RAZVODA REGISTROVANOG PARTNERSTVA

Sadržaji koji se regulišu u kontekstu razvoda ili posledica razvoda ograničeni su na održavanje i delu partnerskih sredstava, uštedjvine i dugova. Partner koji se brine o domacinstvu već ima pravo na izdržavanje tokom partnerstva. Kao posledica razvoda registrovanog partnerstva, Zakon o registrovanom partnerstvu (EPG) ima sledeće obaveze izdržavanja:

- ➔ Na osnovu zakona o braku, EPG predviđa zahtev za izdržavanje duga ako je registrovano partnerstvo prekinuto jedino ili prevladavajućom krivicom jednog od partnera.
- ➔ U slučaju ako su oba partnera podjednako kriva za raskid partnerstva onda sud odlucuje da onaj partner koji je u radnom odnosu mora da izdržava drugoge koji se ne može izdržavati sam. Ova obaveza izdržavanja može se vremenom ograničiti.
- ➔ Sa prijateljskim raskidom izdržavanje može biti dogovoreno između partnera.

Za detalje o izdržavanju i izračunavanju pogledajte stranicu 27ff.

Odredbe o raspodeli sredstava (raspodela sredstava i štednje ili dugovanja) takođe su oblikovane na osnovu zakona o braku. Ovo se odnosi i na mogućnost ograničenja odgovornosti za dugovanja partnera.

REGISTROVANO PARTNERSTVO

Zakon daje prednost prijateljskom uređenju podele između partnera pre odlazenja na sud. Ako se ne može postići zajednički sporazum, moguće je podneti zahtev odeljenju u sudu u roku od jedne godine nakon raskida registrovanog partnerstva.

Za više informacija o podeli imovine u slučaju raskida registrovanog partnerstva, preporučuje se lično savetovanje!

5 SUDSKI TROSKOVI (1.1.2016)

Zahtev za pravo kontakta: besplatno

Zahtev za starateljstvo: besplatno

Sporazumni razvod:

Zahtev za razvod braka: 279 Evra

Imovinska rasprava: 279 Evra*
(u većini slučajeva dele obe stranke)

* Ako se u kontekstu rešenja o razvodu prenosi vlasništvo nad nepokretnom imovinom (nepokretnostima, stanom) ili opravdanost za druga prava, ti troškovi se povećavaju na 418 evra.

Optužba: 297 Evra

Fiksiranje izdržavanja za decu: besplatno

Izdržavanje supružnika: Troškovi zavise od nivoa izdržavanja

Zahtev za podele uštedevine: 320 Evra

Zahtev za utvrđivanje: 78 Evra

MEDIACIJA U TOKU RASPRAVE:

Ako stranka ne može platiti troškove postupka bez uticaja na neophodno održavanje za sebe i njegovu porodicu, moguće je podnijeti zahtjev nadležnom sudu za pravnu pomoć. Pravna pomoć oslobađa stranku od suda, svedoka, prevodioca i stručnih honorara. Ako je pravni zastupnik potreban u postupku, to se može dodati i besplatno.

Odluku o davanju pravne pomoći donosi sudija nadležan za predmet.

U roku od tri godine od dodeljivanja pravne pomoći, finansijska situacija podnosioca zahteva će biti pregledana više puta. Ako se situacija u prihodima značajno poboljša, iznos „avansa“ mora biti otplaćen.

! Izuzev od pravne pomoći su troškovi advokata ako suprotna stranka pobedi proces.

6 TROŠKOVI ADVOKATA

Naknada za pravno zastupanje se može slobodno dogovoriti sa advokatom (na primer, određeni satni iznos ili - prilično retko - može se dogovoriti jednokratno plaćanje). Ukoliko se ne postigne dogovor, troškovi će se obračunati prema zakonu (zakon o troškovima advokata), opštem kriterijumu naknade ili zakonu o notarskoj tarifi.

Zakon o troškovima advokata (RATG) primjenjuje se pre svega na službama vezanim za sudske postupke. Prema ovom zakonu, sud takođe izračunava iznos troškova koje će stranka koja gubi uplatiti u tužbi preovlađujuće spore. Ukoliko pravne usluge nisu regulisane Zakonom o troškovima advokata, advokat se može izmiriti prema opštim kriterijumima naknade. Ako se pružaju usluge koje su regulisane Zakonom o notarskoj tarifi, kao što je uspostavljanje ugovora, ovaj zakon se može koristiti za obracunavanje.

Zakon o troškovima advokata (RATG)

Iznos troškova za zastupanje u skladu sa zakonom o troškovima advokata zavisi od iznosa spora (osnova procene) i vrste postignuća.

Vrednost u sporu zavisi od iznosa. Što je veći sporni iznos, veća je naknada za pravno zastupanje. Za postupke koji ne uključuju zahtev za novcem (na primer, u postupku razvoda braka), zakoni predviđaju određene iznose. Dakle iznos je 4360 Evra.

a bračni drug ili izdržavanje dece godišnji iznos se koristi kao sporna vrednost (primer: to je mesečno izdržavanje od 300 €, - potrebno, iznos je 12 x 300 €, = 3.600 €, -).

Ukoliko se izrađuju nekoliko zahteva, iznosi u sporu se racunaju zajedno.

NAPRIMER:

<i>Sporni razvod (Iznos o troškovima advokata RATG):</i>	<i>4.360 Evra</i>
<i>Tuzba o izdržavanju:</i>	<i>3.600 Evra</i>
<i>Ukupan iznos u sporu:</i>	<i>7.960 Evra</i>

Savet: Kada se pregovori o velikim sredstvima, npr. Za zemlju, preporučljivo je da se sa advokatskom predstavom dogovori o iznosu vrednosti. Stoga se može postići saglasnost da osnova za procenu naknade nije stvarna vrednost imovine, već manji iznos.

TROŠKOVI ADVOKATA

U principu, naknada se može naplaćivati za svaku uslugu koja je pružena u interesu klijenta. Ovo ne važi samo za predstavljanje na sudu nego i telefonski pozivi sa klijentom ili pisanjem pisama. U zavisnosti od učinka advokata tarifna stavka varira. Naprimer: će biti rešena prema tački 3A, telefonski poziv pod tačkom 8.

*Primeri troškova spornog postupka razvoda (1.1.2016):
Iznos u Evrima 4360 Evra (bez protivtužbe)*

<i>Optužba:</i>	<i>154,90 Evra</i>
<i>Pripremno Pismo:</i>	<i>154,90 Evra</i>
<i>Prvih sat vremena procesa:</i>	<i>154,90 Evra</i>
<i>svaki naredni sat samo polovina)</i>	
<i>Kratko pismo:</i>	<i>15,90 Evra</i>
<i>žalba:</i>	<i>193,50 Evra</i>

U slučaju troškova za sud, kao što su sastanci, telefonski pozivi ili pisma se ne naplaćuju pojedinačno, već se uzimaju u obzir uz naknadu (jednokratna naknada) (standardna stopa). Ova standardna stopa iznosi do 10.170 evra, - 60%, sa iznosima u sporu iznad 50%. Za većinu tužbi, kao i za pregovore advokata izvan advokatske kancelarije (na primer, sedište advokatske firme je Linz - suđenje je okružni sud u Traunu), standardna stopa je dupla. Žalbe se naplaćuju po trostruko standardnoj stopi. Ako se žalbeno saslušanje odvija izvan prostora kancelarije primenjuje se četverostručna stopa.

U gornjem primeru, za potraživanje i jedan sat pregovora (koji se ne odvija izvan mesta svoje kancelarije) pojavljuju se sledeći troškovi:

<i>Optuzba:</i>	<i>154,90 Evra</i>
<i>Dodatno 120%:</i>	<i>185,88 Evra</i>
<i>Porces 1 sat:</i>	<i>154,90 Evra</i>
<i>Dodatno 60%:</i>	<i>92,94 Evra</i>

Dodato na ove neto troškove su PDV i svi gotovinski troškovi.

TROŠKOVI ADVOKATA

U slučaju troškova koje sud priznaje uspešnoj stranci kao nadoknadu troškova, dodatna naknada se uvek uzima u obzir u formi standardne stope. Međutim, advokat može izabrati da li će biti fakturisani u skladu sa standardnom stopom ili da li će se svaka dodatna usluga naplaćivati odvojeno.

Savet: Već na prvom sastanku sa advokatom treba objasniti oblik troškovnog računovodstva. Možda je takođe prikladno tražiti privremeni obračun. Tako da možete bolje proceniti iznos troškova već tokom postupka.

Naknada

U spornim građanskim postupcima, kao što je postupku izdržavanja razvoda supružnika, stranka koja izgubi slučaj mora nadoknađivati pobjednika za troškove. Ako se samo delimično pobjedi, pobjednička stranka će biti nadoknađena samo za procenat troškova koji odgovaraju njihovoj pobjedi.

Ako se polovina dodeli, troškovi zastupanja se međusobno dele. U procesima van svadje kad se radi npr. o izdržavanju maloletne dece nema nikakve nadoknade.

afz Autonomni Centar za žene

PONUDE – od žena za žene

Pravni saveti:

- ➔ životna zajednica
- ➔ „Preventivni“ pravni saveti o prihodima za žene
- ➔ Zakon o braku i porodici (razdvajanje, razvod, itd.)
- ➔ Prava za decu (starateljstvo, prava kontakta, izdržavanje, itd.)
- ➔ u fizičkom i seksualnom nasilju

Psihosocijalno savetovanje:

- ➔ problemima u vezi, u fazi rastanka ili razvoda
- ➔ u životnim krizama
- ➔ u nasilju

Termine možete dobiti putem telefona!

Konsultacije su besplatne i poverljive!

Psihosocijalna i pravna procesna podrška žrtvama u krivičnom postupku:

- ➔ bei körperlicher Gewalt
- ➔ bei sexueller Gewalt
- ➔ bei Stalking (Psychoterror)

Psychoziale Prozessbegleitung ist auch in Zivilverfahren möglich, die mit dem Strafverfahren in einem sachlichen Zusammenhang stehen.

Ponuda prevencije i edukacije:

- ➔ Kursevi samoodbrane
- ➔ Grupe za samopomoć
- ➔ Informacije i predavanja
- ➔ „Ne sa nama!“ Workshop o sprečavanju seksualnog nasilja

Biblioteka

Autonomni centar za žene podržavaju:

BIRO ZA ŽENE grada Linca

Biro za žene zastupa interese žena u Lincu sa ciljem promovisanja jednakosti žena i muškaraca u svim društvenim oblastima.

Osnovni zadatak Biroa za Žene je da se brine o potrebama i želja stanovnika grada Linza.

Biro za Žene grada Linca razvija i podržava mere za suzbijanje diskriminacije žena (npr. Nejednakosti u prihodima).

Što se tiče ravnopravnosti, važno je prevazići zastarele slike o ženi i stvoriti novu svest o ženama u društvu. Sprovedene su konkretne mere za podizanje svesti, informiranje i podizanje svesti o zabrinutosti žena. Kontaktiranje žena regionalno i nacionalno je jako važno.

Na međunarodni dan žena (8. mart), Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama (25. novembar) i Dan ravnopravnosti - dan kada žene rade „besplatno“ u poređenju sa muškarcima jos uvek su jedna među glavnim temama.

Aktuelne ponude su dostupne na www.linz.at/frauen

Radujemo se vašoj poseti i kontaktiranjem!

Tel.: +43(0)732/7070-1191

Altes Rathaus, Hauptplatz 1, 4041 Linz

E-Mail: frauenbuero@mag.linz.at – www.facebook.com/FrauenStadtLinz

Frauenbüro

LinZ
verändert

7 VAŽNE ADRESA ZA ŽENE U LINCU

➔ **Biro za žene u Linc**

Altes Rathaus, Hauptplatz 1, 4041 Linz

Tel.: 0732 / 70 70–1191

www.linz.at/frauen

E-Mail: frauenbuero@mag.linz.at

➔ **Autonomni centar za žene**

Starhembergstraße 10/2, 4020 Linz

Tel.: 0732 / 60 22 00, morate napraviti termin putem telefona

www.frauenzentrum.at

E-Mail: hallo@frauenzentrum.at

➔ **Institut für Jugend- und Familienberatung der Stadt Linz**

Rudolfstraße 18/1, 4040 Linz

Tel.: 0732 / 70 70–2700, telefonische Voranmeldung

www.linz.at

E-Mail: inst.fjb@mag.linz.at

➔ **Socijalno, Omladina i Porodica, Odeljenje za Obrazovanje**

Neues Rathaus, Hauptstraße 1–5, 4041 Linz

Tel.: 0732 / 70 70–2801

www.linz.at

E-Mail: sjf@mag.linz.at

➔ **Sud u Lincu**

Museumstrasse 10 (Eingang: Fadingerstraße 2), 4020 Linz

Tel.: 050 / 76 01–0

Rad sa starnkama: svakog bUtorka od 8 do 12 sati

morate napraviti termin preko telefona

➔ **Advokatska komora Gornja Austrija**

Gruberstraße 21, 4020 Linz

Tel.: 0732 / 77 17 30–0, morate napraviti termin putem telefona

www.oerak.at

E-Mail: office@oerak.or.at

VAŽNE ADRESA ZA ŽENE U LINCU

Nasilje nad ženama i decom:

➔ Centar za zaštitu od nasilja

Stockhofstraße 40 (Eingang Wachrenergasse 2), 4020 Linz

Tel.: 0732 / 60 77 60

www.gewaltschutzzentrum.at/ooe/

E-Mail: ooe@gewaltschutzzentrum.at

➔ Autonomni centar za žene

Frauennotruf OÖ - Specijalna služba

za seksualno nasilje nad ženama i devojkama

Starhembergstraße 10/2, 4020 Linz

Tel.: 0732 / 60 22 00

www.frauenzentrum.at

E-Mail: hallo@frauenzentrum.at

➔ Kuća za Žene Linc

Postfach 1084, 4021 Linz

Tel.: 0732 / 60 67 00

www.frauenhaus-linz.at

E-Mail: office@frauenhaus-linz.at

➔ Advokati za decu i omladinu Gornja Austrija

Kärntnerstraße 10, 4021 Linz

Tel.: 0732 / 77 20 – 140 01

www.kija-ooe.at

E-Mail: kija@ooe.gv.at

➔ Centar za zaštitu dece Linc

Kommunalstraße 2, 4020 Linz

Tel.: 0732 / 78 16 66

www.kinderschutz-linz.at

E-Mail: kisz@kinderschutz-linz.at

Druge korisne adrese i sadržaji

moгу se naći na www.linz.at/frauen

